

เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเรียนการสอน “โครงสร้างหลักสูตรพยาบาลศาสตร์”

เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ได้จัดเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเรียนการสอน เรื่อง “โครงสร้างหลักสูตรพยาบาลศาสตร์” โดยมี ผศ.ดร.กรองใจ อุณหสูต นำนการเสวนา และผศ.ชิตินา จำปรัตน์ รองคณบดีฝ่ายการศึกษา ได้เข้ามาให้ความรู้และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

โครงสร้างหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

๑. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ (สภาการพยาบาล)
- มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
 - มีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
 - มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ
 - มีความสามารถในการหมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 - มีความสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น
 - มีคุณธรรมและจริยธรรม

๒. ระบบการจัดการศึกษา

ระบบการจัดการศึกษามี ๒ แบบ คือ แบบ ๒ ภาคการศึกษา และ ๓ ภาคการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เลือกจัดการศึกษาแบบ ๒ ภาคการศึกษา หรือระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ซึ่ง ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

ทั้งนี้การศึกษาภาคฤดูร้อน กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต มีสัดส่วนเทียบเคียงกับการศึกษาภาคปกติ คือ ประมาณ ๘-๑๐ สัปดาห์

๓. การคิดหน่วยกิต

รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหา ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า ๖๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

๔. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

หลักสูตรปริญญาตรี(๔ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ซึ่งจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของคณะพยาบาลศาสตร์ มีจำนวน ๑๔๓ หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี

๑. **หมวดวิชาศึกษาทั่วไป** หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี โดยมีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต
๒. **หมวดวิชาเฉพาะ** หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้านวิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๘๕ หน่วยกิต
๓. **หมวดวิชาเลือกเสรี** หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

ทั้งนี้ ผศ.ธิดิมา จำปรัตน์ กล่าวว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มุ่งเน้นพัฒนาคคน หมวดวิชาเฉพาะ เปรียบเหมือนอาวุธที่นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้ เช่น โยคะ เต้นรำ หรือวิชาที่จะเสริมความเข้าใจในศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ ซึ่งเชื่อว่าทั้ง ๓ หมวดวิชา จะทำให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ได้

ผศ.ดร.กรองไฉ อุณหสูต ได้เน้นว่า การจัดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต นอกจากจะต้องอิงเกณฑ์ของสกอ.และ ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับวิชาชีพ ๒๕๔๕ แล้ว หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตทุกสถาบันที่จะใช้สอนในปีการศึกษา ๒๕๕๔ เป็นต้นไป ต้องอ้างอิงตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQFED) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ด้วย

เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

ทุกสถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชาและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า จึงถือว่าจบหลักสูตรปริญญาตรี

การพัฒนาหลักสูตร

ทุกสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก ๕ ปี

ทำยนี้ ผศ.ธิติมา จำปรัตน์ กล่าวว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ของคณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลจะต้องมี ๑. แกร่งวิชา ๒. ชำนาญปฏิบัติ ๓. มีจิตสาธารณะ และ ๔. การใฝ่
เรียนรู้ตลอดชีวิตและทักษะทางสังคม ซึ่งจะช่วยให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ □

อ.พรลีนี เต็งพานิชกุล

ผู้สรุป

๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓